

Wijziging van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten in verband met een vrijstelling van de meldplicht voor ondiepe werkzaamheden

Voorstel van wet
(7-4-2011)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is vrijstelling van der verplichting om een graafmelding te doen mogelijk te maken voor categorieën grondroerders, die ondiepe graafwerkzaamheden verrichten in grond waarvan de ligging van kabels en leidingen genoegzaam bekend is;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Artikel I

Na artikel 8 van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8a

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bepaalde categorieën grondroerders worden aangewezen die zijn vrijgesteld van de verplichting, bedoeld in artikel 8, eerste lid, voor zover zij graafwerkzaamheden verrichten in grond die in eigendom of in beheer is van de grondroerder en die graafwerkzaamheden niet dieper gaan dan 50 centimeter onder het maaiveld;
2. Artikel 2, derde lid, onderdelen a en c is niet van toepassing op de grondroerders, bedoeld in het eerste lid.
3. Voor de toepassing van dit artikel wordt de opdrachtgever voor graafwerkzaamheden als bedoeld in het eerste lid aangemerkt als grondroerder indien de opdrachtgever eigenaar of beheerder is van de grond waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Artikel II

Deze wet treedt in werking met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M.J.M. Verhagen

1. Toelichting

1.1 Inleiding

De Tweede Kamer heeft de afgelopen jaren haar zorgen geuit over de hoogte van de administratieve lasten die onder meer de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (verder: de wet) voor agrariërs met zich mee zou brengen. Agrariërs, en met name de akkerbouwers, verrichten in het kader van het agrarisch bedrijf herhaaldelijk mechanische graafwerkzaamheden in grond die in eigendom of in eigen beheer is van de agrariër zelf. Deze graafwerkzaamheden kunnen verschillen in tijd, plaats en techniek. Op grond van de huidige wet hoeft een agrariër voor grondbewerkingen die in eigen grond worden gedaan tot een diepte van ten hoogste 50 centimeter en indien de agrariër weet dat na een eerdere graafmelding geen wijziging in de ligging van netten in de grond heeft plaatsgevonden, geen nieuwe graafmelding te doen. Dit heeft niet verhinderd dat agrariërs voor grote en verspreid gelegen landerijen een reeks van graafmeldingen zouden moeten doen voor reguliere landbewerkingen zoals ploegen. Dit leidt tot relatief hoge kosten.

Dit heeft ertoe geleid dat de afgelopen jaren verlichtingen in het regime voor agrariërs zijn aangebracht. Dit geschiedde via de wijze waarop de meldingsplicht voor agrariërs is ingericht. Zo is artikel 12 van de wet zodanig gewijzigd¹ dat de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een organisatie kan aanwijzen die meldingen van agrariërs gebundeld kan indienen, die betrekking hebben op graafwerkzaamheden zoals bedoeld in het huidige artikel 8, derde lid, van de wet. Door deze zogeheten "collectieve melding" kunnen de kaarten tegen lagere administratieve lasten en kosten worden verkregen.

Het kabinet Rutte-Verhagen heeft ingezet op verdere reductie van de regeldruk en de administratieve lasten. In verband hiermee heeft de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie aan de Tweede Kamer toegezegd dat agrariërs vrijgesteld worden van de meldingsplicht voor reguliere, ondiepe graafwerkzaamheden, waarbij een diepte tot 40 centimeter is genoemd. Eveneens in het kader van de reductie van de kosten voor agrariërs heeft de minister toegezegd dat indien agrariërs toch over het kaartmateriaal willen beschikken ze dit kosteloos kunnen verkrijgen.

Uitgangspunt van de wet is dat er kan worden gegraven als er voldoende kennis bij de grondroerder van de ondergrond en de precieze ligging van kabels en leidingen aanwezig is en zo nodig bij leidingen met gevaarlijke inhoud voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen. Die kennis wordt verkregen door een graafmelding voorafgaande aan de graafwerkzaamheden bij het Kadaster te doen, zodat er specifieke gebiedsinformatie kan worden verzameld. Dit om graafschade te voorkomen.

Het is aannemelijk dat er voldoende kennis van de in de grond aanwezige kabels en leidingen is als de graafwerkzaamheden regelmatig in eigen grond van de grondroerder worden uitgevoerd. Bij regelmatige, ondiepe graafwerkzaamheden, tot 50 centimeter diepte, in eigen grond kan daarom van een laag risico worden uitgegaan. Dat betekent dat als er voldoende kennis bij de grondroerder is van de ondergrond en de ligging van kabels en leidingen er aanleiding kan zijn om een vrijstelling van de meldingsplicht te overwegen voor het graven in de grond voor het verrichten van ondiepe graafwerkzaamheden.

Zolang dit wetsvoorstel nog niet in werking is getreden wordt geen gebruik gemaakt van de handhavingsbevoegdheden op grond van de artikelen 25 en 26 van de wet ten aanzien van de melding van graafwerkzaamheden tot 50 centimeter diepte ten behoeve van agrarische activiteiten. Dit is vastgelegd in het besluit van de Minister van Economische Zaken van 10 juli 2009, nr WJZ/9116479, inzake niet-handhaven graafwerkzaamheden tot 50 centimeter ten behoeve van agrarische activiteiten (Stcrt. 11909), het zogeheten "gedoogbesluit". Dit besluit is per 1 januari 2011 voor onbepaalde tijd verlengd².

¹ Wet van 28 januari 2010 tot wijziging van de Wet informatie ondergrondse netten in verband met uitsluiting van huisaansluitingen. (Nog niet in werking getreden)

² Besluit van de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 13-12-2010, nr WJZ.10187380 Stcrt. 20406

1.2 De huidige situatie

De wet gaat uit van het model dat een grondroerder een graafmelding doet bij het Kadaster alvorens mechanische graafwerkzaamheden uit te voeren. Het Kadaster stuurt de melding door aan de betrokken netbeheerders. De netbeheerders leveren vervolgens de liggingsgegevens van kabels en leidingen door tussenkomst van het Kadaster aan. Voor grondroerders die werkzaamheden uitvoeren in grond die in eigendom of beheer is van de grondroerder zelf, zoals agrariërs, heeft - zoals hierboven is beschreven - altijd een lichter regime gegolden: er geldt reeds een vrijstelling van de meldingsplicht, in artikel 8, derde lid, van de wet, die bestaat voor graafwerkzaamheden tot een diepte van 50 centimeter, eveneens in de grond die in eigendom of beheer is van de grondroerder, indien de grondroerder weet dat sinds de voorafgaande graafmelding de ligging van de netten in deze grond niet is veranderd. Dat betekent dat die graafwerkzaamheden in ieder geval één keer moeten zijn gemeld bij het Kadaster. Indien de graafwerkzaamheden dieper dan 50 centimeter gaan, dan dient telkens een aan de graafwerkzaamheden voorafgaande graafmelding te worden verricht.

1.3 Nieuwe situatie

Dit wetsvoorstel maakt in verband met het voorgaande mogelijk dat bij algemene maatregel van bestuur in elk geval de categorie agrariërs, die vanzelfsprekend regelmatig in eigen grond ondiepe graafwerkzaamheden verrichten vrijgesteld kunnen worden van de meldingsplicht, omdat zij daarmee op andere wijze dan via een graafmelding kennis hebben van de eventueel in hun grond aanwezige kabels en leidingen. De vrijstelling is beperkt tot graafwerkzaamheden die niet dieper dan 50 centimeter worden uitgevoerd, zoals het ploegen van een akker. Daar komt bij dat de agrariërs binnenkort kosteloos kunnen beschikken over gebiedsinformatie.

Als er een vrijstelling aan agrariërs wordt verleend, overeenkomstig de toezegging van de Minister, dan heeft dat voor agrariërs tot gevolg dat de algehele regeldruk en de druk van de administratieve lasten worden verlicht.

Er is overwogen of de vrijstelling zou moeten gelden tot 40 centimeter, zoals door de Minister is toegezegd, of dieper, namelijk tot 50 centimeter. Er is voor gekozen om de dieptenorm waarvoor de vrijstelling voor agrarische graafwerkzaamheden zal gelden, te zetten op 50 centimeter. Dit is de norm die tot nu toe in het kader van de wet en in het 'gedoogbesluit' is gehanteerd als een veilige grens voor het risico op graafschade, ook voor agrarische graafwerkzaamheden: dieper dan 50 centimeter betekent altijd een graafmelding, tot 50 centimeter diepte kan nu nog worden volstaan met een initiële melding. Eveneens wordt hiermee voorkomen dat er drie verschillende (meldings)regimes voor agrariërs zouden gaan gelden, namelijk voor graafwerkzaamheden tot 40 centimeter een vrijstelling, tussen 40-50 centimeter een initiële meldplicht overeenkomstig artikel 8, derde lid, van de wet en voor graafwerkzaamheden dieper dan 50 centimeter altijd een melding. Door een vrijstelling voor agrariërs voor graafwerkzaamheden op 50 centimeter vast te stellen, zal er niet langer sprake zijn van een initiële meldplicht voor agrariërs; er is alleen een vrijstelling voor graafwerkzaamheden tot 50 centimeter en een meldplicht voor alle graafwerkzaamheden dieper dan 50 centimeter.

1.4 zorgvuldig graven

Het uitgangspunt van de wet, het voorkomen van graafschade, blijft van kracht. Daarom zijn ook de vrijgestelde agrariërs gehouden aan het zorgvuldig graven. Immers, zorgvuldig graven is zowel in het belang van de agrariër als in het belang van de netbeheerder. Echter, vanwege de vrijstelling van de meldplicht, kan de vrijgestelde grondroerder niet voldoen aan artikel 2, derde lid, onderdeel a van de wet bij graafwerkzaamheden tot 50 centimeter diepte, waarbij de grondroerder voor aanvang van de graafwerkzaamheden een graafmelding heeft gedaan. Daarnaast vervalt ook artikel 2, derde lid, onderdeel c voor deze categorie grondroerders, te weten de verplichting dat het kaartmateriaal op de graaflocatie aanwezig moet zijn. Immers, een grondroerder die niet wordt verplicht om het kaartmateriaal aan te vragen voor ondiepe agrarische graafwerkzaamheden kan vervolgens ook niet worden verplicht het kaartmateriaal op de graaflocatie aanwezig te hebben.

Daar staat tegenover, dat alle agrariërs binnenkort over kaartmateriaal met gebiedsinformatie zullen kunnen beschikken. Bovendien moet, ingevolge artikel 2, derde lid, onderdeel b, voor de

desbetreffende grond geschikt onderzoek zijn uitgevoerd naar de aanwezigheid en ligging van kabels en leidingen. Er wordt op vertrouwd dat de agrariërs daardoor in staat zullen zijn om invulling te geven aan zorgvuldig graven en om graafschade te voorkomen. Zo nodig moeten netbeheerder en grondroerder voorzorgsmaatregelen nemen.

2 Consultatie en advies

Een ontwerp van de wijziging van de wet, is ten behoeve van de consultatie geplaatst via de website www.internetconsultatie.nl. Tevens zijn diverse belanghebbenden, zoals vertegenwoordigers van de relevante doelgroepen van o.a. de agrarische- en graafsector en netbeheerders, afzonderlijk in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven over een ontwerp van deze wet.

PM nader invullen nav de consultatie

3 Uitvoerings- en handhavingstoetsen

Een ontwerp van de wijziging van de wet is voor een uitvoeringstoets voorgelegd aan de Dienst Regelingen (EL&I), het Kadaster en voor een handhaafbaarheidstoets aan het Agentschap Telecom (EL&I)

PM invullen nav de toetsen

4 Administratieve toetsen en overige bedrijfseffecten

PM

5 Europese verplichtingen

PM

6 VVM-beleid

PM

2. Artikelsgewijs

Eerste lid

In paragraaf 1.1 van het algemeen gedeelte van de toelichting is uiteengezet dat de grondroerders om in aanmerking te komen van de vrijstelling aangaande de meldplicht over voldoende kennis moeten beschikken van de in eigen grond aanwezige kabels en leidingen. Bij de omschrijving van de categorie agrariërs die in eigen grond graafwerkzaamheden tot 50 centimeter uitvoeren kan worden aangesloten bij het eerder genoemde besluit van de Minister van Economische Zaken van 10 juli 2009, nr WJZ/9116479, inzake niet-handhaven graafwerkzaamheden tot 50 centimeter ten behoeve van agrarische activiteiten (Stcrt. 11909).

Tweede lid

Hierin is de vrijstelling opgenomen van twee verplichtingen die samenhangen met het primair doel van de wet: preventie van graafschade, die door de in artikel 8a, eerste lid opgenomen vrijstelling van de verplichting om een graafmelding te doen niet kunnen worden nagekomen: de verplichting om voorafgaande de graafwerkzaamheden een graafmelding te doen en de verplichting om het door het Kadaster verstrekte kaartmateriaal op de graaflocatie ter beschikking te hebben. Van de eerste verplichting zullen de agrariërs worden vrijgesteld; als er geen melding wordt gedaan kan niet verlangd worden dat er kaarten voorhanden zijn. Dat er kaarten via Dienst Regelingen kosteloos verstrekt zijn, is onvoldoende grond om deze verplichting te handhaven.

De grondroerder die vrijgesteld is van de meldplicht voor graafwerkzaamheden in zijn eigen grond moet zich rekenschap geven van de mogelijkheid dat er in zijn grond kabels en leidingen van netbeheerders liggen die bij ondiepe graafwerkzaamheden zouden kunnen worden beschadigd. Als hij bij die graafwerkzaamheden aanwijzingen is tegengekomen voor de aanwezigheid van leidingen

of kabels, ligt het voor de hand dat hij zorgvuldig te werk gaat, zodat er geen schade zal worden aangebracht. Derhalve blijft artikel 2, derde lid, onderdeel b dat er onderzoek moet worden gedaan naar de ligging van kabels en leidingen gehandhaafd.

Derde lid

Als bijvoorbeeld een agrariër zijn graafwerkzaamheden tot 50 centimeter diepte in zijn eigen grond door een ander laat uitvoeren, wordt degene die de graafwerkzaamheden uitvoert nu aangemerkt als grondroerder, en de agrariër als opdrachtgever.

Om te voorkomen dat de vrijgestelde grondroerder geen graafmelding hoeft te doen voor zijn eigen graafwerkzaamheden tot 50 centimeter diepte in zijn eigen grond, maar een andere ondernemer in opdracht voor dezelfde werkzaamheden in dezelfde grond als niet-vrijgestelde grondroerder wel een graafmelding moet doen, wordt voorgesteld dat de eigenaar-opdrachtgever in dat geval wordt aangemerkt als de vrijgestelde grondroerder. Zo wordt voldaan aan de voorwaarde dat alleen werkzaamheden in eigen grond zijn vrijgesteld. De eigenaar van de grond die zelf vrijgesteld zou zijn en die opdracht heeft gegeven tot de werkzaamheden in zijn grond is verantwoordelijk voor de naleving van de op de grondroerder rustende verplichtingen.

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M.J.M. Verhagen